

آرمان شهر

آرمان شهر

مفاهیم، اندیشه‌ها و زمینه‌های تحقق

تألیف

دکتر مجید یاسوری

استاد گروه جغرافیا دانشگاه گیلان

مریم سجودی چاله سرا

انتشارات دانشگاه گیلان

۱۳۹۷

دانشگاه گیلان

۱۳۵۳-۱۹۷۴

سرشناسه	:	ياسورى، مجيد، ۱۳۴۴ -
عنوان و نام پديدآور	:	آرمان شهر: مفاهيم، اندیشه‌ها و زمینه‌های تحقق/تأليف مجيد ياسورى، مریم سجودی چالامرا.
مشخصات نشر	:	رشت: دانشگاه گیلان، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۳۴۳ص: جدول
شابک	:	978-600-153-189-7
وضعیت فهرست نویسی	:	نیا
موضوع	:	مدینه فاضله
موضوع	:	Utopias
شناسه افزوده	:	سجودی چالامرا، مریم، ۱۳۷۰ -
شناسه انترنیت	:	دانشگاه گیلان
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۷ ۸۷۴ پ / ۸۱۱ HM
رده بندی دیویی	:	۳۲۱
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۴۳۹۷۴۴

انتشارات دانشگاه گیلان

نام کتاب	:	آرمان شهر؛ مفاهيم، اندیشه‌ها و زمینه‌های تحقق
مؤلفان	:	دکتر مجيد ياسورى، مریم سجودی چاله سرا
ویراستار علمی	:	دکتر جعفر جوان
ویراستار ادبی	:	فرشته گلچین راد
نوبت چاپ	:	اول، ۱۳۹۷
ناشر	:	انتشارات دانشگاه گیلان
شمارگان	:	۱۰۰۰ جلد
شابک:	:	۹۷۸ - ۶۰۰ - ۱۵۳ - ۱۸۹ - ۷
قیمت	:	۳۰۰۰۰ ریال

* هر گونه چاپ و تکثیر فقط در اختیار انتشارات دانشگاه گیلان است.*

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	پیشگفتار.....
	فصل اول: در مفهوم آرمان شهر
۲	مفهوم آرمان شهر.....
۱۳	معنای لغوی آرمان شهر.....
۱۶	معنای اصطلاحی آرمان شهر (ادبیات آرمان شهری).....
۲۳	اسطوره و آرمان شهر.....
۳۰	اسطوره‌زدایی و تداوم آن در تفکرات آرمان شهری.....
۳۵	ویژگی‌های آرمان شهر.....
۴۵	انواع آرمان شهر.....
۵۴	ضد آرمان شهر.....
۶۲	پایان ایدئولوژی‌ها.....
۷۰	پیشینه‌ی اتوپیا اندیشی.....
۸۰	جمع‌بندی.....
	فصل دوم: اندیشه‌های آرمان شهری
۸۴	مقدمه.....
۸۴	اندیشه‌های آرمان شهری.....
۸۶	آرمان شهرگرایان مسلمان.....
۱۴۰	دوران تاریخی.....
۱۴۸	آرمان شهرگرایان غیرمسلمان.....
۲۱۲	جمع‌بندی.....
	فصل سوم: تحقق آرمان شهر
۲۱۶	حرکت به سمت آرمان شهر.....
۲۱۹	آرمان شهر اکولوژیک.....

پیشگفتار

آرمان شهر، مکانی نیکوست که در آن جایگاه حقیقی انسان به تصویر کشیده شده است تا در ادامه خلقت بی‌عیب و نقص پروردگار زمینه‌های زندگی سعادت‌مندانه بشر را تضمین نماید. این آرزوی دیرین را بشر با عنوان آرمان شهر در ذهن خود جای داده است و هر نظریه‌پردازی به قدر وسعت و توان و نگاهش از آن سخن گفته است. آرمان شهر دارای ابعاد و ویژگی‌هایی مشخص است اما حقیقتاً بشر تاکنون نتوانسته آن را آن‌چنان‌که باید و شاید به منصه‌ی ظهور برساند. در دوره‌های مختلف تاریخی بنا به توان و امکانات بشر همواره سعی شده تا بتوانند به نحو بهینه‌ای از منابع و موقعیت‌های خود بهره‌مند شوند. ارزش‌ها، باورها، نیازها و سطح دانش و توانایی میزان موفقیت او را در این‌که بتواند جامعه‌ای مناسب برای زیست خود فراهم نماید، تعیین می‌کرده است.

امروزه با افزایش مشکلات زیستی بشر در عرصه‌های مختلف، تفکر در باب آرمان شهر و انتظار برای تحقق آن را هر روز در ذهن بسیاری از مردمان دورتر و بعیدتر از روز قبل می‌نماید. باتوجه به تأثیری که محیط بر انسان و تمامی شئونات زندگی وی دارد، نمی‌توان نقش زیستگاه را در منش و شیوه زندگی انسان‌ها نادیده گرفت بلکه می‌بایست با عزمی راسخ در پی ترسیم و احیای دنیایی جدید و نوین برای بشر بود. بی‌شک امروزه جهت طرح و خلق هرگونه تفکری برای بشریت باید با توجه به نیازهای روز باشد. هدف این است که آرمان شهر جهت حرکت در جوامع را مشخص نماید. در این مسیر حرکت به سمت بهتر شدن است. بنابراین تمام جوامع می‌توانند از اندیشه‌ها و تفکرات آرمان شهری بهره گیرند.

این کتاب بر آن است تا ضمن شناسایی و معرفی ویژگی‌های آرمان شهر، بر اساس الگوی معرفی شده؛ پیشنهاد نماید که می‌توان بر اساس تجربیات آرمان شهری گذشته، دستاوردهای علمی و تکنولوژیک عصر کنونی و آموزه‌های اسلام آرمان شهری نو را بنیان نهاد تا بتوان شاهد آرمان شهرهای ملموس و واقعی و نه تخیلی و آسیب‌زا بود.

این امر بدین سبب بوده است که به‌یقین هر کس در زمینه‌ای خاص می‌تواند برای هدف جامعه عمل پیوشاند و بزرگان و اندیشمندانی که از روزگاران دور در جست‌وجوی یافتن و ساختن مکانی نیکو برای مردم خویش بوده‌اند، آرمان شهر را تجلی‌گاه خوبی‌ها و زیبایی‌هایی دانسته‌اند که این امر اگر با دستاوردهای دنیای صنعت و تکنولوژی و با مفاهیم بی‌بدیل اسلام عجین گردد، به حتم جامعه‌ای می‌شود که شهرش تجلی‌گاه ذات خداوند می‌گردد و انسان نماینده‌ای می‌شود از جانب خداوند بر روی زمین.

فصل اول کتاب به مفهوم آرمان شهر، ویژگی‌ها، و انواع آن پرداخته است. در فصل دوم در بیان اندیشه‌های آرمان شهری؛ به‌منظور معرفی آثار گرانمایه آرمان شهری وام‌دار و بهره‌مند از بررسی‌ها و کنکاش‌های موردی و تخصصی صاحب‌نظران در باب هر یک از آرمان شهرگرایان بوده‌ایم و در

فصل سوم در بیان چالش‌ها و راهکارهای پیشنهادی جهت تحقق آرمان‌شهر نیز بی‌نیاز از سایر تلاش‌ها و اظهارنظرهای صورت گرفته در این باب نبوده‌ایم.

لازم به ذکر است پیش از تدوین کتاب حاضر پیشنهاد اولیه طرح آن تحت‌عنوان "آرمان‌شهر اسلامی" به مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت داده شد و در قالب تک‌نگاشتی به برخی از جنبه‌های آرمان‌شهر پرداخته شد. اما گستردگی موضوع و حجم نظرات متنوع در این خصوص ما را بر آن داشت تا به‌صورت تفصیلی‌تر در قالب این کتاب به آن پرداخته شود.

در پایان نگارندگان اذعان دارند که مفهوم آرمان‌شهر، ابعاد، مسائل و ویژگی‌های آن دارای گستردگی زیاد و پیچیدگی‌های مفهومی خاص خود است و ما تنها توانسته‌ایم بخش اندکی از آن را به رشته تحریر درآوریم. در اینجا از همه خوانندگان محترم و صاحب‌نظران این امر انتظار می‌رود ما را از پیشنهادهای سازنده خود در جهت اصلاح و تقویت مباحث بهره‌مند نمایند.

تقدیم به آنان که در جهت تحقق آرمان‌شهر تلاش می‌کنند.

مجید یاسوری

مریم سجودی